

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Леус Д.В., аспірант, Костенко В.В., студент

Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

Економічна політика держави здійснюється за допомогою певних фінансово-економічних важелів. Фінансовий контроль є одним із найважливіших інструментів управління фінансовою системою країни. В даний час система проведення фінансового контролю потребує вдосконалення, так як змінюються: характер товарно-грошових відносин, чинна нормативно-правова база, інфраструктура фінансового ринку та форми власності.

Сутність фінансового контролю полягає в тому, що «...це один із елементів управління фінансами, особлива діяльність з перевірки правильності вартісного розподілу валового національного продукту, створення й витрачання фондів коштів» [1].

Фінансовий контроль відіграє важливу роль у створенні умов для фінансової стабільності та можливостей розвитку малого та великого бізнесу в країні. Він, не лише відіграє важливу роль в перевірці всіх сторін фінансової діяльності, а також є засобом, за допомогою якого відбувається поєднання даних фінансового планування й прогнозування з даними статистичних та економічних досліджень.

Вивченням та обґрунтуванням необхідності фінансового контролю займалися українські вчені-економісти, науковці, юристи, до числа яких відносяться: С. Буткевич, Л. Савченко, О. Пашенко, І. Стефанюк, А. Берлич та Л. Воронова.

Недооцінка та ігнорування ролі фінансового контролю призводить до зниження ефективності управління фінансовими ресурсами. На сьогодні в Україні функціонує низка органів, на які покладена відповідальність за діяльність контролюючої системи держави, в їх число входить: Рахункова палата, Контрольно-ревізійна служба, Міністерство фінансів України, Державна податкова адміністрація. Залежно від компетенції та завдань, що покладені на органи контролю, відбувається застосування тих чи інших методів. Головними методами проведення фінансового контролю є документальні (перевірки, ревізії) та натуральні (інвентаризація, лабораторний аналіз).

Необхідними умовами забезпечення ефективності фінансової політики держави є обґрунтованість, доцільність та всеосяжність, тобто сфера впливу фінансового контролю повинна розповсюджуватися на всі сфери та галузі.

Основними проблемами, з якими можна зіткнутися у системі організації та проведення контролю фінансової діяльності, є наступні:

- відшкодування порушень проводиться на досить низькому рівні;
- низькі результати контрольно-ревізійної роботи;
- непрозорість дій контролерів, дотримання етичних норм контролю;
- високий рівень корумпованості, ухиляння від сплати податків, «відмивання» значних сум коштів;

- наявність великого числа нормативно-правових актів, що врегульовують дане питання;
- різні варіанти трактування певних понять у існуючих джерелах, що призводить до певної плутанини в реалізації контролюючої діяльності.

Існує низка шляхів удосконалення системи фінансового контролю в Україні, перш за все це:

- 1) раціональна організація роботи певних відомчих підрозділів контролюючих органів;
- 2) підвищення якості документального оформлення контрольних заходів;
- 3) запровадження принципів професійної етики працівників контролюючих служб, боротьба з корупцією;
- 4) перевірка аудиторських та інвентаризаційних висновків з метою уникнення серйозних фінансових порушень;
- 5) раціональне використання державних ресурсів.

Органи державної влади звертають серйозну увагу на вдосконалення системи фінансового контролю. Процес її реформування в Україні є досить складним, існує низка перешкод для його проведення. На самперед необхідне поступове редагування діючої законодавчої бази країни, так як відсутність єдиного нормативно правового акту, який би регламентував політику фінансового контролю, ускладнює процес його проведення. Також необхідно провести процедуру узгодження елементів, форм організації та принципів фінансового контролю, з метою уникнення дублювання певними органами завдань та функцій один одного.

1. Ілляшенко Т. О. Фінанси: конспект лекцій. Частина 1 / укладачі: К. В. Ілляшенко, Т. О. Ілляшенко. – Суми: Сумський державний університет, 2011. – 195 с.

2. Дікань Л. В. Фінансовий контроль [Електронний ресурс] / Дікань Л. В. – навч. посібник. Х.: ХНЕУ, 2008. – 346 с. – Режим доступу: http://libfree.com/17690138_buhgalterskiy_oblik_ta_auditfinansoviy_kontrol.html

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 127-128.